

SAK 4: ÅRSMELDING 2014

Tillitsvalgte i styreperioden 14.3.2014 til 21.3.2015

			Valgperiode
Leder	Elin Myhre	Sørreisa HL	2014
Styremedlem/nestleder	Arnhild Lindholm	Balsfjord HL	2013 og 2014
Styremedlem/sekr	Frode Bygdnes	Harstad HL	2014 og 2015
Styremedlem/kasserer	Eilif Nordseth	Bjarkøy HL	2013 og 2014
Styremedlem	Jonny Nutti	Spansdalen HL	2014 og 2015
Varamedlem.	Oddlaug Lakseide	Målselv HL	2014
Varamedlem	Robert Nygård	Kvæfjord HL	2014
Varamedlem	Per Hauglid	Salangen HL	2014
Valgkomite:	Vivian Jakobsen	Sørreisa HL	2014 og 2015
	Asbjørg Raanes	Harstad HL	2013 og 2014
	Helge Johnsen	Bardu HL	2014 og 2015
Revisor:	Gunnar Vangen	Balsfjord HL	2014
Vara:	Jarle Larsen	Ibestad HL	2014

VIRKSOMHETEN I LAGET STYRET

Styret har hatt 9 styremøter i styreperioden og behandla 91 saksnummer. Siden 3 styremedlemmer bor i Harstad, har de fleste styremøtene vært lagt dit. I år har vi også hatt telefonmøter.

Troms Historielag har hatt et svært aktivt år der medlemmene har vært tilbydd årsmøte med fagekskursjon i Målselv, Vikingtur til Harstad og Bjarkøy og Grunnlovsseminar på Finnsnes.

Fylkeslaget er medlem av Landslaget for lokalhistorie, det nasjonale nivå for historielag i Norge. Elin Myhre ble på Landsmøtet 2011 valgt som representant for valgdistrikt 6, Nordland, Troms og Finnmark. Hun har siden april 2014 sittet som nestleder i Landslaget for lokalhistorie.

ORGANISASJONSARBEID

a) Nettsida.

Nettsida fungerer bra som historisk vindu fra Troms. Vi får en del henvendelser fra folk om hjelp til å finne slekt etc. På mange områder fungerer vi som servicekanal for folk både i og utenfor Troms.

b) Kontakt med medlemslaga

All informasjon fra styret ut til laga foregår digitalt. Derfor er det svært viktig at de lag som ikke har mailadresse, oppretter det eller oppgir kontaktpersoner som styret kan henvende seg digitalt til. Det sendes hvert år ut flere nyhetsbrev fra fylkeslaget. I 2014 ble det sendt ut 3 infobrev, i januar, juni og august. Det er mottaker av infoen fra fylkeslaget, som har ansvar for å distribuere det ut til sine styremedlemmer og medlemmer i lokallaget.

Siden styre og varamedlemmene er valgt fra historielagene Balsfjord, Bjarkøy, Harstad, Kvæfjord Målselv, Salangen, Spansdalen og Sørreisa, vil naturligvis informasjonsflyten fra fylkeslaget være bedre til disse lokallagene enn til de lag som ikke er representert. I 2015 ønsker vi å bedre kontakten mellom fylkeslaget og lokallagene ved å starte med tillitsmannsmøter der leder og nestleder for hvert lag møter.

c) Kontakt med Troms fylkeskommune

Møte mellom Troms Historielag og Kulturetaten, Troms fylkeskommune i 2012 har gitt resultater. Grunnlovs jubileet ble gitt midler fra Troms fylkeskommune, Tromsø kommune og Sametinget. Vi har vært høringsinstans i saker som angår kulturminnevern etc. Det kan nevnes bl.a. gravminneregistrering, nominasjon av kulturpris og frivillighetspris. Troms

historielag sendte innspill både på kandidat til Troms fylkes kulturpris 2014 og Troms fylkes frivillighetspris 2014.

d) Kontakt med Landslaget

Kontakten med Landslaget er svært god siden leder Elin Myhrer er nestleder i Landslaget. Innspill fra nord blir tatt svært godt imot.

e) Kontakt med universitetsmiljøet i Tromsø

Vi ble i 2014 spurt av Institutt for historie og religionsvitenskap å være med på Tabula Gratulatoria i Festskrift til Einar Niemi til hans 70 årsdag. Det takka vi ja til. I forbindelse med Grunnlovsseminaret, henvendte vi oss til instituttet ang foredragsholder. De var behjelpelige med å opprette kontakt med forskerne.

f) Kontakt med Troms husflidslag

Elin Myhre sitter som Troms historielags representant i prosjektgruppa «Tromsklea», et registreringsprosjekt av klær og tekstiler i Troms fylke

g) Foredrag og møter

Leder og nestleder har vært i 4 møter med Midt-Troms regionråd og Senja næringshage ang Forskningsdagene og Jubileumsseminaret

h) Salgsarenaer av «utedoboka».

i) Artikler i Lokalhistorisk magasin

Nr 2/14: Svein Lund: Kristendommens rolle i fornorskninga av samene. Troms historielag aktiv for å få til artikkelen.

Nr 3/14: Frode Bygdnes: Troms historielag i viking.

Nr 4/14: Elin Myhre: Vellykka 1814 seminar i Midt-Troms.

j) Media og info ut

Troms historielag har vært mye ute i de lokale avisene med stoff om årsmøtet, vikingturen og grunnlovsseminaret. Til Grunnlovsseminaret ble det trykt opp egne plakater og brosjyremateriell hos Lundblad, Tromsø. Jann Oskar Granheim sto for layouten. Fylkeslaget sto selv for utforming og trykking av brosjyrer og plakater til Vikingturen.

Uttalelser

Som nevnt hadde Troms historielag 2 uttalelser etter årsmøtet?

Aktiviteter

Årsmøte 2014 Målselv

Årsmøtet 2014 ble avholdt på gamle ærverdige Rundhaug Gjestegård i Målselv fredag 14. og lørdag 15. mars med Målselv Historielag som vertslag.

Ramma rundt årsmøtet ble en opplevelse for de fleste med tidligere eiers fortelling om historia til Rundhaug Gjestegård, en magisk opplevelse i Grotta som har si historie tilbake til krigens dager. og som nå brukes en del som konsertarena for Mellombygd Mannskor, som selvfølgelig stilte opp for oss med en fantastisk konsert fredagskvelden. Lørdag ble vi lastet inn i en buss og kjørt rundt i kommunen der vi fikk se og ikke minst høre Vidkunn Haugli og hans enorme kunnskap om minner fra krigen og om kommunen.

Årsmøtet ble innledet ved at leder av Målselv Historielag Oddlaug Lakseide og Målselvs ordfører ønsket oss velkommen til kommunen.

Under selve årsmøtet ble de vanlige årsmøtesaker som årsmelding, regnskap, virksomhetsplan for kommende år behandlet, uten stor debatt. Hele styret ble gjenvalgt med Elin Myhre som leder, Arnhild Lindholm som nestleder, Frode Bygdnes, sekretær, Eilif Nordseth, kasserer og Jonny Nutti, styremedlem.

Troms historielag i viking 28.-30. mai

Troms historielag la ut på en reise i Tore Hund og Asbjørn Selsbanes fotspor. Underveis fikk deltakerne også innblikk i den nyere historien til Harstad og Bjarkøy. Turen starta med en vandring gjennom Harstad bys historie, fra strandsted til industriby med Frode Bygdnes som guide. Harstad mekanisk kunne by på utstillingen Harstad Skipsværfts historie, som pensjonerte verkstedsarbeiderne hadde satt opp til byens hundreårsjubileum. I en veteranbuss fra Harstad Rutebilhistorisk forening gikk ferden videre til Bjarkøy. Det var Bjarkøy slekts- og historielag som sto for arrangementet på øya. På ungdomshuset Trudvang fra 1919 ble reisefølget tatt vel i mot av «Tore Hund». Alle ble slått til vikinger av Bjarkøy og fikk fritt leide på øya! Og beskyttet av høvdingen besøkte de Øvergården, der han har bodd. Einar Furu, behørig kledd som viking, guidet rundt på sagaøya, godt hjulpet av Rasmus Bendiksen på husmannsplassen Ole Ottestadstua. I det

nybygde stornaustet oppbevares flere bevaringsverdige nordlandsbåter. Og med interessant omvisning i Bjarkøy kirke sa vi farvel til sagaøya. Vel over på fastlandet fikk deltakerne god matopplevelse på historiske Røkenes gård.

Dagen etter på Trondenes historiske senter ble deltakerne møtt av fru Sigrid, mor til Asbjørn Selsbane som fortalte om høvdingstrid og nordlendingenes opprør mot sentralmakten. Den førte til Tore Hunds drap av Olav Digre. Etter vandringa i det rike kulturminnelandskapet på Trondeneshalvøya med gravrøyser og nausttuffer etter Asbjørn Selsbanes enormme langskip, ble deltakerne ved ankomst til Trondenes kirke møtt med nydelig salmesang av Kirsti Nikolaisen. Sigurd Stenersen fortalte om Finnmarksleiren og om den vakre Trondenes kirka. Turen ble avslutta ved at Nina Dons Hansen og Tore Einar Johansen fortalte om Imellaprojektet med bl.a naustprosjektet på Bjarkoy og «Allmenningen på Trondenes.

Jubileumsseminar/Grunnlovsseminar 19.-21. sept.

Troms historielag inviterte til Grunnlovsseminar 19. til 21. september i Kunnskapsparken på Finnsnes som en del av Forskningsdagene i Midt-Troms.

Historielaget brukte i 1814-jubileet til å se på hva Grunnloven har betydd for Nord-Norge og for de ulike etniske gruppene i landsdelen. Det ble et noe annerledes blikk på Grunnloven fra en landsdel som ikke fikk noen innflytelse på den, da den ble vedtatt for 200 år siden.

Fylkesråd for næring, kultur og helse **Line Miriam Sandberg** åpna seminaret med en hilsen til Troms historielag der hun påpekte at stolthet over egen kultur og historie er viktig.

Marie Bartnes, leder av Grunnlovskomiteen for Lenvik kommune og **Herbjørg Valvåg**, daglig leder for Midt-Troms regionråd hilste Grunnlovsseminaret under Forskningsdagene i Midt-Troms velkommen.

Første foredrag var **Grunnlova og utviklinga av norsk demokrati**. Professor Narve Fulsås påpekte at det er enestående for Norge at konstitusjonen (grunnlova) kom sammen med nasjonal selvstendighet. Så fulgte **Samene, Grunnloven og den norske nasjonalismen** av historiker og dr. philos Steinar Pedersen som mener at *den norske nasjonsbygginga og etter hvert nasjonalismen, påvirka vilkårene for utviklinga av samisk språk og kultur*. Fredagens siste foredrag ble holdt av konservator Kåre Rauø. Tittelen var **Revolusjonens pris – Nød og død i Midt-Troms 1807 – 1814**. Nød og død kom også fram i statsarkivar Solbjørg Fossheims foredrag om **Valg og hverdag i 1814 i Troms**. Med dypdykk i primærkildene rundt 1814 trer bonde og kven Henrik Larsen fra Skjæret i Balsfjord fram, mannen som ble valgt til representant fra Midt-Troms. Med professor Jens-Ivar Nergård som sist ut av foredragsholderne påpeker han i foredraget

Norsk kolonipolitikk i Sápmi at *fornorskings -politikken problem er at den ble privatisert og at skole og kirke laga brennemerker i folk. Dette har påvirka samisk selvforståelse helt fram til vår tid*. Paneldebatten som avslutta selve seminaret viste at punktum ikke er satt i debatten omkring den generelle demokratiske forståelsen og minoriteters rettigheter og rettsvern. Under jubileumsmiddagen benytta Troms historielag anledning å gratulere Salangen historielag og leder Eliseus Rønhaug med den nasjonale kulturminnedagsprisen.

Troms fylkeskommune, Tromsø kommune og Sametinget støttet seminaret økonomisk og takkes for det. Samarbeidspartnerne Midt-Troms Museum, Forskningsdagene i Midt-Troms, Kunnskapsparken, Lenvik kommune med kafe Okazo, Studiesenteret og Finnsnes hotell takkes også.

Etter avslutta seminar i Kunnskapsparken var det lagt opp til kulturvandring både lørdag og søndag. Lørdag til tuftene av stortingsmann Jessens handelssted Klauva og søndag til bergkunstanlegget på

Tennes. På søndagen inviterte Riksantikvaren og Troms fylkeskommune til den store fredningsseremonien på Skjæret i Balsfjord der fjøset til stortingsmann Henrik Larsen skulle innlemmes blant de mange bygninger som er igjen etter Eidsvolds mennene. Målselv historielag hadde lagt sin kulturminnedagsfeiring til dagens begivenheter og inviterte på middag på Josefvatn grendehus der dyktige kokker serverte retter av lokale råvarer. Dette krydret med Anne Bjørklis fortellinger, opplest av forfatteren sjøl, ble det en verdig og fin avslutning på Troms historielags Jubileumsfeiring i Midt-Troms.

Medlemskap og medlemslag pr. 31.12.2014.

Troms historielag er medlem av og organisert under det landsomfattende Landslaget for Lokalhistorie. Troms historielags styreleder Elin Myhre ble på landsmøtet for LLH i mai 2011 valgt inn i landsstyret og representerer historielag i Nordland, Troms og Finnmark med funksjonstid til 2015. Hun har siden april 2014 vært nestleder i laget.

Troms historielag hadde ved utgangen av året 15 medlemslag med i overkant av 1000 enkeltmedlemmer. Medlemslaga er Balsfjord hl, Bardu hl, Bjarkøy hl, Dyrøy hl, Harstad hl, Ibestad hl, Kvæfjord hl, Lenvik hl, Målselv hl, Nord-Troms hl, Nordreisa hl, Salangen hl, Senja hl, Spansdalen hl og Sørreisa hl. Ingen lag har meldt seg ut eller inn i 2013.

5 historielag i Troms er medlem av LLH men ikke i fylkeslaget i Troms.

Utfordringer

Troms Historielag har hatt et aktivt år og nye prosjekt venter. Troms Historielags har en viktig rolle i store prosjekter som den **Landsomfattende innsamling av livsminner "Mange stemmer frå levd liv"** som vil vare ut 2015. Vi håper at medlemslaga i Troms får inn mange minneoppgaver.

Det er svært viktig at Troms historielag holder kontakten med Troms fylkeskommune. Troms fylkeskommune er på den annen side helt avhengig av

lokalhistorisk kunnskap for å ivareta fylkets kulturvernoppgaver. Troms historielag fungerer som en kunnskapsbank og formidler. For bedre å ivareta denne oppgaven, er det ønskelig med ekstern hjelp. Denne saken sto på årsplanen for 2014, men måtte utgå. Det samme var tilfelle med start for bokutgivelse av foredragene fra Grunnlovsseminaret og Kystsamisk seminar. Vi håper at begge disse sakene kan iverksettes i 2015.

Sørreisa, februar 2015
Styret i Troms historielag